

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ПСИХІАТРІЇ, СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА МОНІТОРИНГУ НАРКОТИКІВ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

рішенням Вченої ради
ДУ «ІПСПЕМН МОЗ України»
від 29.06.2023р., протокол № 5

Голова Вченої ради
заступник генерального директора з
наукової роботи та освітньої діяльності
ДУ «ІПСПЕМН МОЗ України»,

д. мед. н., с.н.с.

Оксана ОЛІЙНИК
29.06.2023р.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО
ПРОЦЕСУ»**

Третій (освітньо-науковий) рівень

(назва рівня вищої освіти)

Доктор філософії

(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 222 Медицина

(код та найменування спеціальності)

Київ – 2023

Передмова

Розроблено проектною групою співробітників Державної установи «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків Міністерства охорони здоров'я України» (ДУ «ІПСЕМН МОЗ України»).

Затверджено вченою радою ДУ «ІПСЕМН МОЗ України» (протокол № 5 від 29 червня 2023 р.).

Розробники:

Шум Сергій Сергійович – кандидат медичних наук, генеральний директор ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Олійник Оксана Петрівна – доктор медичних наук, старший науковий співробітник, заступниця генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Карпунова Олена Вікторівна – кандидат економічних наук, завідувач відділу координації наукових досліджень та освітньої діяльності ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Синіцька Тетяна Віталіївна - кандидат психологічних наук, вчений секретар ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Суховій Олексій Олексійович - начальник центру організації та стандартизації психіатричної допомоги ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Прашко Олена Володимирівна - кандидат педагогічних наук, начальник відділу моніторингу дотримання прав людини при наданні психіатричної допомоги центру організації та стандартизації психіатричної допомоги ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Навчальний план та програма вибіркової дисципліни «Методологія та організація педагогічного процесу» є частиною підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Психіатрія» ДУ «ІПСЕМН МОЗ України», а також відповідно до Законів України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII, Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»; від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»; наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
вибіркової навчальної дисципліни
«Методологія та організація педагогічного процесу»
підготовки докторів філософії (PhD)
за спеціальністю 222 Медицина

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: підвищення рівня методологічної культури молодих дослідників у сфері педагогічного знання, оволодіння ними науково-педагогічним науковим інструментарієм, а також отримання компетенції із методології та організації навчального процесу у вищій школі на основі застосування сучасних науково-педагогічних підходів.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі або є науковими співробітниками.

Код розділу	Назва розділу	Кредитів ЄКТС	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота
				лекції	семінари	практика	всього	
1.	Загальні основи педагогіки вищої школи.	0,5	15	2	2	4	8	10
2.	Особливості методології педагогічного процесу у вищій школі.	0,5	15		2	4	6	8
3.	Основні засади педагогічних технологій.	0,5	15		2	4	6	8
4.	Навчання як педагогічна категорія.	0,5	15		2	4	6	8
5.	Сутність та критерії оптимізації педагогічного процесу.	0,5	15		2	4	6	8
6.	Основні вимоги до викладача вищої школи.	0,5	15		2	4	6	8
7.	Залік.					2	2	
Разом		3	90	2	12	26	40	50

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
«Методологія та організація педагогічного процесу»
підготовки докторів філософії (PhD)
за спеціальністю 222 Медицина

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: підвищення рівня методологічної культури молодих дослідників у сфері педагогічного знання, оволодіння ними науково-педагогічним науковим інструментарієм, а також отримання компетенції із методології та організації навчального процесу у вищій школі на основі застосування сучасних науково-педагогічних підходів.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі або є науковими співробітниками.

Код розділу	Назва розділу	Перелік компетентностей
1.	Загальні основи педагогіки вищої школи.	- психологічна готовність до науково-педагогічної діяльності у вищій школі, оптимізації самовизначення майбутнього викладача, його адаптації до умов педагогічного колективу та взаємодії зі студентською (слухацькою) аудиторією;
1.1.	Категорії, теорії, концепції педагогіки вищої школи.	- застосування технології психологічних методів дослідження та психологічного впливу з метою підвищення педагогічної майстерності;
1.2.	Проблеми розвитку сучасної педагогіки вищої школи та шляхи їх вирішення.	- формування педагогічної культури та етики викладача вищого навчального закладу, іміджу викладача.
1.3.	Актуальні питання нормативно-правового регулювання вищої освіти в Україні в контексті положень Закону України «Про вищу освіту».	- використання можливостей системного впливу структурних компонентів особистості на ефективність навчання та виховання;
2.	Особливості методології педагогічного процесу у вищій школі.	- самостійний аналіз та творча реалізація заходів з розв'язання психологічних проблем, що виникають в навчально-виховному процесі;
2.1.	Методологічні основи педагогічного процесу у вищій школі.	- на основі самопізнання та навичок саморегуляції формування індивідуального стилю науково-педагогічної діяльності, професійного педагогічного спілкування.
2.2.	Форми навчання, форми організації освітнього процесу та види навчальних занять у вищій школі.	Згідно з вимогами програми здобувачі повинні знати: - основні категорії та поняття педагогіки вищої школи як науки та правове регулювання вищої освіти в Україні;
3.	Основні засади педагогічних технологій.	- базові поняття і категорії теорії освіти і навчання у вищій школі;
3.1.	Сутність і особливості педагогічних технологій.	- організацію освітнього процесу та його особливості;
3.2.	Основні концепції педагогічних технологій.	- сучасні технології в освіті;

3.3.	Класифікація педагогічних технологій.	<ul style="list-style-type: none"> - історичні та методологічні витоки розвитку психології вищої освіти в Україні та індустріально розвинених країнах; напрями її удосконалення; - психологічну сутність основних видів діяльності суб'єктів та об'єктів педагогічного процесу: пізнавальної, організаційної, комунікативної, конструктивної; - психологію пізнавальної діяльності та навчання, структуру особистості, організацію та методологію творчого мислення; - психодіагностику, її функції та методи, критерії оцінки їх якості та особливості застосування в процедурі психологічного дослідження та в організації педагогічного процесу у вищій школі; - психологічні детермінанти формування педагогічної культури та етики викладача вищого навчального закладу, вагомості іміджу викладача та його впливу на формування особистості майбутнього фахівця вищої кваліфікації; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та навчально-методичною літературою; - користуватися пошуковими освітніми системами у мережі Інтернет; - реалізовувати навички самостійного вирішення педагогічних проблем; - використовувати сучасні психологічні методи роботи з першоджерелами, їх реферування та коментування, оперувати психологічними категоріями та поняттями; - застосовувати знання психології пізнавальної діяльності та навчання, структури особистості, організації та методології творчого мислення; - застосовувати навички удосконалення психічних пізнавальних процесів, використання можливостей системного впливу структурних компонентів особистості на ефективність навчання та виховання; - використовувати вміння психодіагностики, її функцій та методів, критерії оцінки їх якості та особливості застосування в процедурі психологічного дослідження та в організації педагогічного процесу у вищій школі; - застосовувати навички самостійно аналізувати та творчо реалізувати заходи з розв'язання психологічних проблем, що виникають в навчально-виховному процесі, пояснювати та формулювати соціально- та індивідуально-орієнтовані рекомендації щодо вирішення реальних педагогічних ситуацій; - на основі самопізнання та навичок
4.	Навчання як педагогічна категорія.	
4.1.	Навчання як діяльність. Пізнавальна діяльність та її структура.	
4.2.	Характеристика різновидів навчання.	
4.3.	Поняття про концепції формування знань та учбової діяльності.	
5.	Сутність та критерії оптимізації педагогічного процесу.	
5.1.	Умови підвищення ефективності педагогічного процесу	
5.2.	Способи оптимізації педагогічного процесу.	
5.3.	Місце і роль сучасних інформаційних технологій навчання.	
6.	Основні вимоги до викладача вищої школи.	
6.1.	Особливості професійної компетентності викладача.	
6.2.	Етична компетентність викладача.	
7.	Залік.	

		саморегуляції формувати індивідуальний стиль науково-педагогічної діяльності, професійного педагогічного спілкування.
--	--	---

Рекомендовані посилання

1. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря URL: http://pidruchniki.com/2015060965044/psihologiya/pislyamova_psihologiya_osobistisnogo_stanovlennya_maybutnogo_likarya
2. Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я: Постанова КМУ від 28 березня 2018 р. № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2018-%D0%BF>
3. Офіційний веб-сайт Національний Темпус-офіс в Україні. *веб-сайт*: URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskuj-proces.html>
4. Кліщ Г. І. Професійна компетентність як мета підготовки лікарів у медичному університеті Відня. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp8/Klish.pdf
5. Мруга М. Р. Структурно-функціональна модель професійної компетентності майбутнього лікаря як основа діагностування його фахових якостей. URL: <http://libs.com.ua/a-pedagogika/36215-1-strukturno-funkcionalna-model-profesiynoikompetentnosti-maybutnogo-likarya-osnova-diagnostuvannya-yogo-fahovih-yakostey.php>
6. Тищенко О. І. Загальнонаукові засади дослідження поняття професійної компетентності. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp10/tishenko.pdf

Ресурси Інтернет:

1. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України: *веб-сайт*: URL: <http://mon.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика: *веб-сайт*: URL: <http://nmapo.edu.ua/index.php/uk/>
3. Офіційний веб-сайт Президента України: *веб-сайт*: URL: <http://president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України: *веб-сайт*: URL: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: *веб-сайт*: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Національна Парламентська бібліотека України: *веб-сайт*: URL: <http://www.nplu.org/>
7. Офіційний веб-сайт ЮНЕСКО *веб-сайт*: URL: <http://www.unesco.org/>